

Gyakori kérdések

ECA/14/49

Luxembourg, 2014. november 5.

2013-as éves jelentés – Gyakori kérdések

1. Ellenjegyezte a Számvevőszék a 2013-as beszámolót?

Igen. A Számvevőszék a 2013-as beszámolót megbízhatóként ellenjegyezte (hitelesítő vélemény), csakúgy, mint a 2007-es pénzügyi év óta minden évben. A Számvevőszék megállapítja, hogy a 2013-as beszámoló minden lényeges szempontból híven tükrözi az Európai Unió pénzügyi helyzetét és a tárgyévben elért eredményeit.

A beszámolóról adott vélemény mellett a Számvevőszéknek – ellenőrzési tesztjei alapján – véleményt kell adnia arról is, hogy a beszámoló **alapjául szolgáló** kifizetések az uniós szabályoknak megfelelően történtek-e. **2013-ban az ezekre a tranzakciókra becsült hibaszint ismét túl magas (4,7%) volt ahhoz, hogy a Számvevőszék hitelesítő véleményt tudjon adni a kiadások szabályszerűségéről.**

2. Javul az uniós pénzgazdálkodás?

A becsült hibaarány nem nagyon változott az utóbbi években, folyamatosan a 2%-os „lényegességi küszöb”¹ felett van. A helyzet szakpolitikai területenként változik, de csak az uniós igazgatási kiadások esetében elfogadható. (Lásd: diagram.)

A Számvevőszék a kiadások minőségének javítása és a hibaszint csökkentése érdekében több ízben javasolta a tagállami és az uniós kontrollrendszerek továbbfejlesztését és a szabályok további egyszerűsítését.

3. Mit is jelent a 4,7%-os becsült hibaarány?

A 4,7%-os arány az a becsült pénzösszeg, amelyet nem kellett volna kifizetni az uniós

ECA Press

Damijan Fišer – sajtófelelős

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA Youtube: [EUAuditorsECA](https://www.youtube.com/EUAuditorsECA) eca.europa.eu

költségvetésből, mivel azt nem az uniós szabályoknak megfelelően használták fel, és emiatt nem felel meg azoknak a céloknak, amelyeket a Tanács és a Parlament a vonatkozó uniós jogszabályokkal el kívánt érni.

A típushibák között szerepelnek például: **nem támogatható kedvezményezetteknek, illetve projektekre folyósított kifizetések, vagy szolgáltatásokra, áruk beszerzésére, illetve beruházásokra a közbeszerzési szabályok megfelelő alkalmazása nélkül folyósított kifizetések.** (Lásd: diagram.)

4. 2013-ban az uniós költségvetés teljes összege 148,5 milliárd euró, a hibaarány pedig 4,7% volt. Ez azt jelenti, hogy az uniós pénzekből 7 milliárd eurót elpazaroltak?

Korábban előfordult, hogy egyes elemzők az uniós költségvetés teljes összegét besorozták a hibaarányba, és ezt az összeget mint „elpazarolt pénzt” említették. **Ez túlzott egyszerűsítés, és félrevezető lehet.** A tesztek során a Számvevőszék ellenőrzi, hogy az uniós pénzeket a szándékolt célokra költötték-e, a felszámított költségeket helyesen számították-e ki, és hogy teljesültek-e a jogosultsági feltételek.

Néhány hibánál olyan pénzekről van szó, amelyek nem feleltek meg a jogosultsági feltételeknek, például: kutatási támogatás kis- vagy közepes vállalkozásnak minősített cég számára, miközben annak 100%-os tulajdonosa egy nagyvállalat volt. Néhol a közbeszerzési szabályokat szegték meg, mint például egy repülőtér-építési kiegészítő szerződést közvetlenül ítélték oda egy adott vállalatnak, anélkül, hogy más pályázók is lehetőséget kaptak volna jobb árat tartalmazó ajánlattételre.

Ezekben az esetekben az uniós pénzeszközöknek lehetett pozitív hatása és származhatott haszon belőlük, még akkor is, ha nem tartották be maradéktalanul a felhasználási feltételeket. Másfelől jogszerű és szabályszerű kiadások is lehetnek pazarlóak, például, ha autópályát úgy építenek, hogy közben nem veszik figyelembe a közlekedési igényeket.

5. Hogyan merülnek fel hibák?

Hibák akkor merülnek fel, ha a kedvezményezettek az uniós finanszírozás igénylésekor nem tartják be a szabályokat. Ahhoz, hogy uniós finanszírozásra jogosultak lehessenek, a kedvezményezettek kötelesek megfelelni bizonyos uniós, illetve egyes esetekben tagállami szabályoknak. Ezek a szabályok azt hivatottak biztosítani (illetve arra törekszene), hogy az adott kiadás megfeleljen a Tanács és a Parlament által kitűzött céloknak.

Hiba akkor merül fel, ha ezeket a szabályokat megszegik. Például projektgazdák nem tartják be a közbeszerzési szabályokat, kutatóközpontok olyan költségek megtérítését kérik, amelyek nem uniós finanszírozású projektekhez kapcsolódnak, vagy mezőgazdasági termelők nem tesznek eleget környezetvédelmi kötelezettségvállalásaiknak. A 2013-as éves jelentés konkrét példákat tartalmaz a tesztek során talált hibákra.

6. Ha a becült hibaarány 2013-ban a kifizetésekre vonatkozóan 4,7%, ez azt jelenti, hogy az uniós költségvetés 95,3%-át a szabályoknak megfelelően költötték el?

Nem. Az uniós kiadásokra vonatkozó számvevőszéki vélemény az összes kiadási területet lefedő széleskörű mintán alapul. A mintában szereplő tranzakciókat részletes ellenőrzésnek vetjük alá, és a talált hibákat számszerűsítjük és kiszámítjuk a becült hibaarányt.

Számos hibát azonban a Számvevőszék nem számszerűsít, ilyenek pl. a közbeszerzési szabályok kisebb súlyú megszegése, a láthatóság biztosítására vonatkozó szabályok betartásának elmulasztása vagy az uniós irányelvek nem megfelelő átültetése a tagállami jogba. Ezek a hibák nem kerülnek be a Számvevőszék által megállapított becült hibaarányba.

7. Az észlelt hibák csalást jelentenek?

Az esetek nagy többségében nem. A csalás szándékos megtévesztést jelent, melynek célja a haszonszerzés. Noha a csalási szándékkal elkövetett cselekményeket a szokásos ellenőrzési eljárások keretében nem könnyű észlelni, a Számvevőszék ellenőrző tesztelése során minden évben talál számos csalás gyanús esetet. Minden ilyen jelentünk az OLAF-nak, az Európai Unió csalás elleni hivatalának, amely a tagállami hatóságokkal együttműködve kivizsgálja az ilyen eseteket, és szükség szerint intézkedéseket tesz.

8. Ki a hibás – a tagállamok vagy az Európai Bizottság?

A hibás végső soron az, aki helytelenül igényel finanszírozást. Ugyanakkor mind a tagállami, mind az uniós kontrollrendszereknek első körben meg kellene akadályozniuk az ilyen igények feldolgozását, vagy pedig utólag észlelniük kellene és ki kellene javítaniuk ezeket. A számvevőszéki ellenőrzés szerint ezek a kontrollrendszerek általában csak részben hatásosak. Ezért vannak hibák a kifizetésekben.

A Számvevőszék becslése szerint a Bizottság és a tagállamok által együtt kezelt kiadásoknál a hibaarány 5,2%. A többi operatív kiadás tekintetében – ezeket a Bizottság közvetlenül irányítja – ez az arány 3,7%. Mind tagállami, mind bizottsági szinten számos esetben találtunk hiányosságokat az irányítási és kontrollrendszerekben.

A megosztott irányítású területek – ilyenek például a mezőgazdasági és a kohéziós kiadások – az uniós költségvetés 80%-át teszik ki. A kontrollrendszereket lehetne hatásosabban alkalmazni a hibaarány csökkentésére. A Számvevőszék megállapította, hogy a talált hibák nagy részében a tagállami hatóságok elegendő információval rendelkeztek ahhoz, hogy a hibák jó részét még a költségnyilatkozatok benyújtása előtt észleljék és javítsák. Ez jelentősen csökkenthette volna a hibaarányt, a *Vidékfejlesztés, környezetvédelem, halászat és egészségügy* kiadási területen például 6,7%-ról 2,0%-ra.

9. A Bizottság visszaigényelheti a nem megfelelően elköltött pénzeszegeket a tagállamoktól. Ennek mekkora hatása van a hibaarányra?

A Számvevőszék által becsült hibaarányban akkor vesszük figyelembe a pénzügyi korrekciókat és visszatérítéseket, ha a hibás kifizetések visszafizettetése még ugyanabban az évben megtörténik. Ez akkor áll fenn, ha az év során a helytelen kiadást azonosították és kizárták az érintett tagállam által a Bizottsághoz küldött költségnyilatkozatból, illetve megtörtént a kedvezményezettrel való visszafizettetés. Ezek a feltételek azonban csak néha teljesülnek.

2013-ban a tagállami hatóságok és a Bizottság általi kiigazítások és visszafizettetések pozitív hatással voltak a becsült hibaarányra. Ezek nélkül az általános becsült hibaarány 4,7% helyett 6,3% lett volna.

A 2007–2013-as kiadási időszakban a tagállamok csak korlátozottan voltak ösztönözve a helyes elszámolásra, mivel a legtöbb esetben a hibás költségigényléseket egyszerűen visszavonhatták és helyettesíthették anélkül, hogy elveszett volna az uniós költségvetésből származó pénz. Az új 2014–2020-as időszakban a kohéziós politikát irányító szabályok csökkentették az ilyen gyakorlat mozgásterét. E változás hatásának jelentkeznie kell a jövőbeni kiadásoknál.

10. Mi értendő az eredményközpontúság alatt?

Az Unió és a tagállamok pénzügyi vezetőinek nagyobb figyelmet kell fordítaniuk arra, hogy milyen eredményeket hoznak az uniós finanszírozású projektek és tevékenységek, nem pedig csak arra kell koncentrálniuk, hogy ezek végrehajtása a szabályok szerint történt-e. Például olyan repülőterekre és utakra kell költeni, amelyeket az emberek ténylegesen használnak, és olyan zöldprojekteket kell

finanszírozni, amelyek ténylegesen segítik a környezetet.

A 2013-as éves jelentés SAJTÓCSOMAGJA 23 uniós nyelven elérhető: www.eca.europa.eu

ⁱ A lényegességi küszöb az, ami alatt a hibáknak nincs szignifikáns hatásuk.